

ROST (11) *sb m*

rost (7), **roszt** (4); *rost Murm, BartBydg (2), WyprKr, Mącz (2), BudBib; roszt Mymer¹, Leop, BibRadz, Calep.*

-ó- (2) *Mącz, [-o-].*

sg N róst (7). ♦ G róstu (2). ♦ [A róst.] ♦ I rószt(e)m (1). ♦ L róście (1). ♦ [pl N rósty. ♦ G róst(o)w. ♦ A rósztty. ♦ L róściech.]

Sł stp: róst a. rószt; poza tym: rost, roszt a. róst, rószt w innym znaczeniu; Cn: rószt; Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.; poza tym XVIII – XIX w. w innych znaczeniach: roszt, ruszt.

1. *Krata metalowa lub drewniana; craticula BartBydg, Vulg, Mącz, PolAnt, Calep, Cn; cratis Murm, Mymer¹, BartBydg (11) : Gratare [!], craticula, rosth BartBydg 66; [Dict 1566 F3; Cresc 1571 330 (Linde); ArtNom H5v; nązbiérác niedożrzálych grón [agrestu]/ á ták kładź ná róściech ná słóncu [...]/ áz przełchnie trochę UrzędowHerb 393b; Volck Xxx3].*

a. *Do pieczenia potraw; może też patelnia (9) : Cratis ferrea. Eyn roft. Roft. Murm 143; Mymer¹ 29; BartBydg 37; Ieśliże będzie offiárá twa ná panwi śmáżona: Thedy z mąki bialey nákrapiány oleiem bez kwáfu/ zdrobis iá drobno/ y poleiesz oleiem. A ieśli będzie z róztu tá offiárá/ takież białą mąkę oleiem pokropiż Leop Lev 2/7; WyprKr 120; Craticula, Róft/ Kuchenne naczynie. Mącz 67c; BudBib Lev 2/7; Calep 267a; [CracArtific 1547 nr 1471; kociełki mosiądzewe 4, kotły miedziane 2, panewki 3, brotwanna miedziana, lichtarze mosiądzewe 2, durszlak mosiądzewy i rost InwMieszcz 1553 nr 54, 1564 nr 116, 1584 nr 253; [Dzierżawcy otrzymują:] Kadzi 3 dobre, panew piwną, kocieł, panewki 3, rożny 3 wielkie i rost, mis 6 cenowych i miedzica InwSzlachKal 1569 nr 24, 1572 nr 27].*

[W połączeniu szeregowym: Obiátą zowiemy to/ co Zydowie Minhah zowią/ to ieft/ ofiárę z mąki/ ábo z chlebá w piecu wpieczoného/ ábo wpanwi śmáżoného/ ábo ná róście pieczoného/ ábo z prażma. WujBib 110a.]

Wyrażenie: »na róście pieczony« (1): Nidor, Smák/ śwąd od pieczyłtych śmáżonych ná róście pieczonych rzeczy. Mącz 246d; [GilPos 319 (Linde); WujBib 110a].

b. *Część ołtarza, na której składano i palono ofiary (1) :*

W połączeniu z nazwą metalu (1): BibRadz Ex 38/30; [Vrobił też do ołtarzá Roft miedziany iáko kratę [cribrum opere reticulato aeneum]/ ktory wpráwił w półzrod ołtarzá ná doł BibRadz Ex 38/4 (Linde), Ex 38/5].

c. *[Narzędzie tortur: Wawrzyniec święty na Roście rospalonym leżac [!] przed sie był myśli dobrei OrszakPos 21v; GilPos 282v (Linde).]*

2. *[górn. Ułożony na przemian z węgla, drewna i rudy stos do prażenia rudy: Poniewasz tymi czasy prze nienależyte, a nieszlusne zamkosty od gwarkow žaloby były, tedy tak, aby było, poruczenie [...], aby rachowano tak do gory, do hutty, rostow co żupnik z przyśięgłymi ma wszystko przyeizdrzeć. OrdunekGórn 24; Też mu [żupnikowi] należy od huttnego mieysca 15 gr, a od węgielnic 4 gr, od płoczek, a od rostow 8 gr OrdunekGórn 38, 41.]*